

Most ki-kit tanít; tanárok vs diákok?

Olykor előfordul, hogy a tanárok és a diákok viszonya a középiskolás évek alatt felhőtlenül problémamentes, de a másik véglet se ritka, amikor nem sikerül megegyezésre jutni! Erről is szólhatna az esszém, de akkor elkanyarodnék a tárgytól, aminek a témája a szerzői jogsértés az iskolákban!

A tanárok tanítanak, a diákok tanulnak. Ez a felállás generációk óta létezik. De mi történik akkor, amikor fordul a kocka? Hadd meséljem el iskolám belüli szerzői jogsértéssel kapcsolatos tapasztalatomat.

Végzős évem utolsó napjait koptatom Budapest egyik műszaki szakközépiskolájában, ahol kiemelkedő szerep jut a műszaki tárgyaknak, mint például az elektronikának, gépelemeknek avagy az ábrázoló geometriának. Neveltetésemből adódóan megtanultam nyitni az új dolgokra, és az embereket nem elsőre megítélni, ha kérdésem van kérdezni, ha valamivel nem értek egyet, tisztelettel, de megmondani.

Így történt ez egyik kedves szaktanárommal, Árpi bácsival, akinek a tanítás volt a lételeme, és azért, hogy megmutassa nekünk az elektronika szépségeit, napi 2,5-3 órát ingázott Budapest – Cegléd között. Tudni kell róla, hogy egy hihetetlenül jó indulatú, idős férfiről beszélünk, akinek a szakmája egyben a hobbija is, és olyan magas szaktudású tanár, akit az iskolának nem lesz egyszerű pótolnia; szenvedélye az oktatás, a gyerekek, és a szakma iránt.

A probléma gyökere onnan fakadt, hogy Árpi bácsi, akarata ellenére, beszkenelte az egész elektronika tankönyvét, és nyilvánosan felajánlotta, hogy akinek szüksége van rá, annak nincs más dolga, mint egy pendriveot hozni, és a könyv tartalmát PDF formátumban már meg is kaphatja. Megcsapta a fülemet ez a kijelentés, és bár próbáltam visszafogni magam, belső késztetést éreztem, hogy felszólaljak. Átfutott az agyamon, hogy Árpi bácsi tette teljesen jóindulatúnak tűnt, viszont jogsértést követ el, így kértem, az óra után fordítson rám pár percet. Persze az olvasó jogosan kérdezheti, hogy miért lenne szükségünk elektronika tankönyvre így év vége felé! Az igazság az, hogy bár az iskola megköveteli a különböző színű, nagyságú matematika, történelem tankönyvet, munkafüzetet, gyakorlót, addig a műszaki szaktantárgyak könyvei kimaradtak a repertoárból. Pedig még lenne hely az iskolatászkánkban!

Most kanyarodjunk vissza a beszkenelt könyvhöz, és Árpi bácsihoz. Kicsöngettek, és a tanár úr várta most mi következik. Beszélgetésünk monológommal kezdődött, amikor is elmondtam a tanár úrnak a véleményem a beszkenelt tankönyvről, és ennek a terjesztéséről, miszerint, ha már az iskola nem biztosítja nekünk a tankönyvrendelésnél a műszaki tankönyveket, akkor akinek erre szüksége van, az kikölcsönözheti az iskola könyvtárából limitált számban. Abban az esetben, ha valaki kicsúszik a limitből, a tankönyvet megtalálhatja a könyvesboltban, ahol nem többért, mint egy kiadós McDonald's – os menü árért megvásárolhatja őket. Továbbá megkérdeztem tőle, hogy ő évtizedes pályafutása alatt hány egyetemen, könyvtárban járt és persze a magas tudása elsajátításáért biztosan ő is megvette a tankönyveket, szakkönyveket. Rövid beszélgetésünk alatt megtudtam, saját maga is társszerzője volt egy szakmai könyvnek, így tisztában van azzal, mennyi idő, energia, tudás és persze pénzbe kerül egy könyv előállítás és piacra hozása. Volt a levegőben valami különös. Úgy éreztem, kettőnk viszonya a beszélgetés alatt hirtelen 180 fokos fordulatot vett. Míg eddig csak ő adott nekem tudást, most úgy éreztem én is felnyitottam a szemét egy a XXI. században igen fontossá váló társadalmi problémára. Hiszem azt, hogy az emberek többsége a szerzői jogsértést nem a könyvkiadók, nyomdák ellen teszi, hanem azért csinálja, mert nem tudja, mekkora a bűncselekmény súlya saját magára, és a társadalomra nézve.

A szerzői jogsértésről sokkal többet kellene beszélni az iskola keretein belül, és nem csak a diákoknak kellene prevenciók előadásokat tartani, de a tantestület számára is!

Biztos vagyok benne, hogy Árpi bácsi nem akarta megsérteni a szerzői jogokat, egyszerűen nem tudta, mi a megoldás.

Szerencsére épp azon a héten volt az igazgatónő általi látogatásunk, amikor is lehetőségem volt, ezzel a problémával szembesíteni, aminek a fő oka az, hogy a diákoknak a szakmai tantárgyakból nincs tankönyvük. A válasz egy gyenge kifogás volt, hogy ő erre még nem kapott igényt, és nem tudja, hogy a középiskolások számára létezik-e egy átfogó, műszaki szakkönyv. Én lelkesen felajánlottam a segítségem, hiszen ismerek egy kiváló műszaki könyvkereskedést, ahol mind a könyvek, mind a segítő kezek a vásárlókért, a nyomtatott, szerzői jog által védett leendő könyvtulajdonosokért vannak.

Ezzel úgy érzem történetem végére értem. Összességében a következményeket levonva elmondhatom, hogy bár egy negatív tapasztalat leírásával indult az esszém, végül pozitívan zárult, hiszen a tanár úr belátta nem ez a legjobb módszer, hogy diákjai könyvhöz jussanak, és az igazgatónő is tudomást szerzett a problémáról, és egyben megoldáshoz, segítséghez is jutott.